

Effectiveness of Integration Group Therapy on Emotional Self-Awareness, Assertiveness and Meaning of Life of Inmates

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Zarghani SA.* MSc,
Ghanbari Hashem Abadi B.¹ PhD,
Moeny Zadeh M.¹ PhD,
Gholam Rezaeenejad F.¹ BSc

How to cite this article

Zarghani SA, Ghanbari Hashem Abadi B, Moeny Zadeh M, Gholam Rezaeenejad F. Effectiveness of Integration Group Therapy on Emotional Self-Awareness, Assertiveness and Meaning of Life of Inmates. Journal of Police Medicine. 2019;8-(3):143-147.

* Psychology Department, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

¹ Psychology Department, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

*Correspondence

Address: Psychology Department, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Azadi Square, Mashhad, Iran. Postal Code: 9177948944
Phone: +98 (51) 36094384
Fax:-
arshiazar@yahoo.com

Article History

Received: March 11, 2019

Accepted: June 1, 2019

ePublished: June 15, 2019

ABSTRACT

Aims: People who are unaware of their emotions have less ability to suppress emotional excitement. The purpose of the present study was to investigate the effectiveness of integration group therapy on emotional self-awareness, assertiveness and meaning of life of inmates.

Materials & Methods: This semi-experimental study with pre-test and post-test design with control group was conducted among male inmates of central prison in Mashhad in 2018 and 30 subjects were selected by purposive sampling method and divided into experimental and control groups. The research tools were the life regard index, assertion inventory, emotional self-awareness scale. The experimental group received integration group therapy in 16 sessions. Data were analyzed by SPSS 21 software using analysis of covariance.

Findings: There was a significant difference between experimental and control groups in terms of emotional self-awareness ($F=17.35$; $p=0.001$) and assertiveness ($F=9.43$; $p=0.005$), but there was no significant difference between experimental and control groups in terms of the meaning of life ($F=2.46$; $p=0.12$).

Conclusion: Integration group therapy is able to increase the emotional self-awareness and assertiveness of inmates, but has no effect on their life regard.

Keywords Emotional Self-Awareness; Assertiveness ; Meaning of Life; Integration Therapy

CITATION LINKS

[1] Shame and aggression: Theoretical ... [2] Self-harm behavior among individuals with intermittent explosive disorder and personality ... [3] The relation between emotional intelligence and criminal behavior: A study among convicted ... [4] Psychiatric disorder, IQ, and emotional intelligence among adolescent detainees: A comparative ... [5] Relationship between emotional intelligence and aggression: A systematic ... [6] Teaching emotional intelligence to impulsive-aggressive ... [7] A review of the emotional intelligence literature and implications for ... [8] Being and becoming a good person: The role of emotional intelligence in moral development and ... [9] Meta-analysis of studies on cause and effects of runaway girls in ... [10] Effectiveness of emotional intelligence on assertiveness and self-esteem in high school girl ... [11] Enhancement of self-regulation, assertiveness, and ... [12] An investigation of personality traits in relation to career ... [13] Your perfect right: Assertiveness and equality in your life and ... [14] "Prison ain't free like everyone thinks": Financial stressors faced by incarcerated ... [15] Handbook on the consequences of sentencing and punishment ... [16] The life in custody study: The quality of prison life in Dutch prison ... [17] Posttraumatic growth in sex offenders: A pilot study with a mixed-method ... [18] It's not only what you hold, it's how you hold it: Dimensions of religiosity and meaning ... [19] Handbook of innovative ... [20] Effectiveness of integration group therapy on adjustment of male ... [21] The development of meaning in ... [22] Measurement of personal meaning: The psychometric properties of the Life Regard ... [23] . Comparison of quality of life between PTSD veterans with and without drug abuse in Rajaee shahr hospital of ... [24] Psychometric study of Life reward index- Revised in patients with ... [25] An assertion inventory for use in assessment and ... [26] Effectiveness of psychodrama on increasing welfare and assertiveness in girl ... [27] Self-monitoring using mobile phones in the early stages of adolescent depression: Randomized controlled ... [28] Correlation between enviromental support and emotional ... [29] Effectiveness of integration group therapy on ... [30] Effectiveness of integration group therapy on clinical ... [31] Meaning of life in Nahjol ... [32] The human quest for meaning: Theories ... [33] Role of god image and religious identity in meaning ...

اثربخشی گروه درمانی یکپارچه نگر توحیدی بر خودآگاهی هیجانی، جرات‌ورزی و معنی‌داری زندگی زندانیان

سیداحمد زرقانی * MSc

گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

بهرامعلی قنبری هاشم‌آبادی PhD

گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

مجید معینی‌زاده PhD

گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

فرشته غلامرضائی‌نژاد BSc

گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

چکیده

اهداف: افرادی که نسبت به هیجانات خود ناآگاهند، توانایی کمتری در فرونشاندن برانگیختگی هیجانی دارند. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی توحیددرمانی به روش گروهی بر میزان خودآگاهی هیجانی، جرات‌ورزی و ارزشمندی زندگی زندانیان بود.

مواد و روش‌ها: این پژوهش نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون دارای گروه کنترل در زندانیان مرد زندان مرکزی مشهد در تابستان و پاییز سال ۱۳۹۷ انجام شد و ۳۰ نفر به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند. ابزارهای اندازه‌گیری شاخص نگرش به زندگی و پرسش‌نامه‌های جرات‌ورزی و خودآگاهی هیجانی بود. گروه آزمایش طی ۱۶ جلسه مورد روان‌درمانی گروهی قرار گرفتند. داده‌ها در قالب نرم‌افزار SPSS 21 با روش آماری تحلیل کوواریانس تحلیل شدند.

یافته‌ها: بین گروه آزمایش (گروه درمانی یکپارچه نگر توحیدی) و گروه کنترل از لحاظ خودآگاهی هیجانی ($F=17/35$; $p=0/001$) و جرات‌ورزی ($F=9/43$; $p=0/005$) تفاوت معنی‌دار وجود داشت، ولی بین گروه آزمایش و گروه کنترل از لحاظ معنی‌داری زندگی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ($F=2/46$; $p=0/12$).

نتیجه‌گیری: گروه درمانی یکپارچه نگر توحیدی قادر است میزان خودآگاهی هیجانی و جرات‌ورزی زندانیان را افزایش دهد ولی تأثیری بر نگرش آنها به معنی‌داری زندگی ندارد.

کلیدواژه‌ها: توحید درمانی، خودآگاهی هیجانی، جرات‌ورزی، معنی‌داری زندگی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۲/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۰۱

تاریخ انتشار الکترونیک: ۱۳۹۸/۰۳/۲۵

*نویسنده مسئول: arshiazar@yahoo.com

برانگیختگی جنسی به ترتیب موجب ضرب و شتم، دزدی و تجاوز جنسی می‌شود[8].

برخی از مولفان جرات‌ورزی را یکی از زیرشاخه‌های هوش هیجانی می‌دانند. در واقع آنها خودآگاهی هیجانی و جرات‌ورزی را دو مورد از مهم‌ترین زیرمجموعه‌های هوش هیجانی دانسته و معتقدند این دو مفهوم ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند[9]. در همین راستا در پژوهشی که محققین[10] انجام دادند به این نتیجه رسیدند که با افزایش هوش هیجانی، جرات‌ورزی هم در فرد افزایش پیدا خواهد کرد[11]. فرد جرات‌مند ضمن پافشاری بر خواسته‌های منطقی و انجام رفتار قاطعانه در دفاع از خواسته‌های خود، حقوق و سلیقه‌های دیگران را مورد توجه قرار می‌دهد و از اجحاف حقوق دیگران و تضییع آنها خودداری می‌کند[12]. فرد کم‌جرات می‌تواند افکار و احساسات خود را به شکل خصومت‌آمیز و پرخاشگرانه نیز نشان دهد، این افراد برای ارضای نیازهایشان از تهدید و کنترل استفاده می‌کنند[13].

زندانی بودن می‌تواند اثرات مخربی بر روابط صمیمانه و شخصی، احساس تأثیرگذاری، هویت، ارزشمندی و همین‌طور سایر تجربیات مرتبط با معنای زندگی بگذارد[14, 15]. برای برخی از زندانیان، تجربه در حبس بودن موجب به‌وجودآمدن بحران‌های وجودی عمیقی در آنها می‌شود که غالباً با بی‌معنایی در زندگی و درد و رنج روانی همراه می‌شود[16, 17]. چندین پژوهش خود تجربه "در حبس بودن" را عاملی برای ازدست‌دادن معنا در زندگی قلمداد کرده‌اند[15-17].

از طرفی، از نظر بسیاری از افراد برجسته‌ترین عملکرد روان‌شناختی مذهب، ارایه حس معنا و هدف در زندگی است[18]. یکی از روش‌های کل‌نگر و تلفیقی، روش درمان یکپارچه‌نگر توحیدی است. این روش تلفیقی که از فنون انسانی‌نگر و شناختی از یک سو و آموزه‌های توحیدی و عرفانی اسلام از سوی دیگر است در سال ۲۰۰۱ توسط جلالی‌طهرانی در کتاب‌نامه روان‌درمانی نوین به ویراستاری کرسینی[19] معرفی شد. از نظر درمان یکپارچه‌نگر توحیدی، عامل اساسی در سلامت روان، انسجام و توحید یافتگی شخصیت است و بهترین راه دستیابی به آن تمرکز و تأکید بر اهداف متعالی و ارزش‌های دینی و معنوی است[20].

با توجه به مطاب ذکرشده، هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی توحیددرمانی به روش گروهی بر میزان خودآگاهی هیجانی، جرات‌ورزی و ارزشمندی زندگی زندانیان بود.

مواد و روش‌ها

این پژوهش نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون دارای گروه کنترل با انتساب تصادفی در زندانیان مرد متقاضی درمان زندان مرکزی مشهد به روش نمونه‌گیری هدفمند در تابستان و پاییز سال ۱۳۹۷ انجام شد. با توجه به این مساله که کمترین میزان نمونه در مطالعات آزمایشی ۱۲ نفر است[4] و با در نظر گرفتن افت احتمالی آزمودنی‌ها، ۳۰ نفر انتخاب شدند و به صورت تصادفی بین دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند.

ابزارهای اندازه‌گیری شاخص نگرش به زندگی و پرسش‌نامه‌های جرات‌ورزی و خودآگاهی هیجانی بود.

شاخص نگرش به زندگی: نسخه اولیه شاخص نگرش به زندگی از ۲۸ عبارت تشکیل شده بود که آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای میزان موافقت یا مخالفت خود را با هریک از آنها اعلام کند[21]. در سال ۱۹۹۸ شاخص نگرش به زندگی به دلیل وجود معایبی از لحاظ روش‌شناسی توسط دیپتس[22] مورد تجدید نظر قرار گرفت. پایایی‌های بازآزمایی در مورد LRI-R توسط دیپتس[22]

پرسش‌نامه جرات‌ورزی گمبریل و ریچی: توسط گمبریل و ریچی^[25] ساخته شده و دارای ۴۰ سؤال است. هر سؤال بیان‌کننده یک موقعیت است که آزمودنی بایستی درجه نگرانی و احتمال پاسخ خود را در قبال هر سؤال مشخص سازد. هر سؤال دارای ۵ گزینه است که به صورت لیکرت (از یک تا ۵) نمره‌گذاری می‌شود. پایایی عاملی ماده‌های مختلف آزمون اصلی به وسیله سازندگان آن بین ۰/۳۹ تا ۰/۷۰ و ضریب پایایی این آزمون ۰/۸۱ گزارش شده است. روایی این آزمون را متخصصان دانشگاه علوم تربیتی و روان‌شناسی علامه طباطبایی و دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۷۴-۷۵ بررسی و روایی محتوای آن را تایید کردند^[26].

پرسش‌نامه خودآگاهی هیجانی کائر و همکاران: دارای ۳۳ گویه است که توسط کائر و همکاران^[27] ساخته شده و دارای ۵ زیرمقیاس و ۳۳ ماده است. پاسخگویان این ابزار را با یک مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای (از صفر تا ۴) جواب می‌دهند. در پژوهش کائر و همکاران^[27] علاوه بر سنجش روایی صوری و محتوایی آن، پایایی مقیاس خودآگاهی هیجانی براساس آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۳ گزارش شد. در پژوهش مهنا و طالع‌پسند^[28] ضمن سنجش روایی صوری، پایایی مقیاس خودآگاهی هیجانی براساس آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۹ بود. این آزمون برای اندازه‌گیری میزان خودآگاهی هیجانی زندانیان به‌کار رفته است.

پس از اخذ مجوزهای لازم و تایید اخلاقی پژوهش در کمیته اخلاق دانشگاه فردوسی مشهد، اهداف، روش‌ها و فرآیند کار برای داوطلبان زندانی که معیارهای ورود به پژوهش را داشتند توضیح داده و از آنها فرم رضایت آگاهانه به صورت کتبی گرفته شد. متغیرهای خودآگاهی هیجانی، جرات‌ورزی و معنی‌داری زندگی در پیش‌آزمون سنجیده شدند، سپس گروه‌درمانی توحیدی (جدول ۱) به‌مدت ۴ ماه در ۱۶ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای برای گروه آزمایش اجرا شد و گروه کنترل مداخله‌ای دریافت نکردند. پس از اتمام جلسات هر دو گروه آزمایش و کنترل دوباره به پرسش‌نامه‌های مربوط به خودآگاهی هیجانی، جرات‌ورزی و معنی‌داری زندگی پاسخ دادند.

برای بررسی نرمال‌بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و برای همگنی واریانس‌ها از آزمون لوین استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف‌معیار) و برای استنباط داده‌ها از آزمون تحلیل کواریانس تک‌متغیری و چندمتغیری برای کنترل اثر پیش‌آزمون در قالب نرم‌افزار SPSS 21 استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین سن شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش $35/13 \pm 6/58$ و در گروه کنترل $34/80 \pm 7/16$ بود. $33/3\%$ شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش مجرد، $46/7\%$ متاهل و 20% مطلقه بودند. در گروه کنترل $26/7\%$ مجرد، 60% متاهل و $13/3\%$ مطلقه بودند.

جدول ۲) میانگین نمرات آزمون‌های پژوهش در دو گروه کنترل و آزمایش

شاخص	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	سطح معنی‌داری
خودآگاهی هیجانی			
آزمایش	$65/24 \pm 12/76$	$82/64 \pm 11/03$	$p=0/001$
کنترل	$63/09 \pm 13/58$	$65/09 \pm 12/17$	$F=17/35$
جرات‌ورزی			
آزمایش	$132/40 \pm 18/25$	$161/99 \pm 13/67$	$p=0/005$
کنترل	$139/06 \pm 22/56$	$141/88 \pm 20/73$	$F=9/43$
معنی‌داری زندگی			
آزمایش	$61/57 \pm 13/39$	$71/94 \pm 5/55$	$p=0/12$
کنترل	$63/18 \pm 9/21$	$67/93 \pm 7/64$	$F=2/46$

به‌دست آمده است. پایایی مقیاس‌های این آزمون در مدت ۵ هفته $0/80$ است. در پژوهشی که حاجی‌عابد و همکاران^[23] انجام دادند، مقدار آلفای کرونباخ کل شاخص نگرش به زندگی را $0/75$ محاسبه کردند. در پژوهش دیگری که غفاری و فتوکیان^[24] انجام دادند به این نتیجه رسیدند که ابزار اندازه‌گیری نگرش به زندگی در بیماران سرطانی یک ابزار چندبعدی بوده و در جامعه ایرانی از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است.

جدول ۱) خلاصه جلسات درمان توحیدی

جلسه اول
معارفه و آشنایی با مقررات مشاوره گروهی و هدف از تشکیل آن، آموزش آرمیدگی، آرایه اطلاعات
جلسه دوم
سعی در برقراری ارتباط با مراجعین و تلاش برای ازبین‌بردن مشکلات ارتباطی، استفاده از تکنیک‌های آرایه بازخورد، همدلی، انعکاس احساس، آرایه اطلاعات، انتقال احساس
جلسه سوم
سعی در برقراری ارتباط با مراجعین و تلاش برای ایجاد فضای اعتماد و همدلی بین مراجعین، آموزش گوش‌دادن فعال به مراجعین، استفاده از تکنیک‌های گوش‌دادن فعال، همدلی، توجه مثبت
جلسه چهارم
سعی در برقراری ارتباط با مراجعین و تاکید بر نقش و اهمیت احساسات و هیجانات بر رفتار، استفاده از تکنیک‌های آرایه بازخورد، تبدیل سؤال به اظهار نظر، انعکاس احساس و محتوی، گوش‌دادن فعال، صدلی داغ، صدلی خالی، خودافشاگری، بیان عواطف شخصی
جلسه پنجم
سعی در برقراری ارتباط بین مراجعین و تشویق اعضا به بیان آزادانه و صریح احساسات و احوال شخصی، استفاده از تکنیک‌های تبادل احساسات
جلسه ششم
سعی در برقراری ارتباط بین مراجعین و توضیح الگوی A-B-C آلبرت الیس، تمرین الگوی A-B-C در گروه
جلسه هفتم
سعی در برقراری ارتباط مراجعین با یکدیگر و تمرین الگوی A-B-C
جلسه هشتم
تاکید بر نقش ترس در جلوگیری از برقراری ارتباط واقعی با خود، دیگران و جهان، انجام مواجهه، آرایه تکلیف
جلسه نهم
تاکید بر نقش ترس در جلوگیری از رشد شخص و تجربه شکوفایی، استفاده از تکنیک‌های مواجهه، آرایه اطلاعات، همدلی
جلسه دهم
تاکید بر نقش ارزش‌ها در زندگی فرد، استفاده از تکنیک‌های آرایه اطلاعات، گوش‌دادن فعال، توجه مثبت نامشروط
جلسه یازدهم
به چالش‌کشیدن ارزش‌های مراجعین و توضیح عدم تطابق برخی ارزش‌ها با نیازهای ارگانیزم، استفاده از پرسش و پاسخ سقراطی
جلسه دوازدهم
تاکید بر ارزش‌های دینی به عنوان گونه‌ای از ارزش‌های وحدت بخش، استفاده از تکنیک آرایه محتوی
جلسه سیزدهم
بیان برخی ارزش‌های دینی منطبق با نیازهای ارگانیزمی، استفاده از تکنیک آرایه محتوی
جلسه چهاردهم
توضیح نقش رفتارهای عبادی در ایجاد معنا و اهمیت انجام آنها، استفاده از تکنیک آرایه محتوی
جلسه پانزدهم
تاکید بر قدرت معنابخشی دین اسلام به تجربیات مراجعین، استفاده از تکنیک آرایه محتوی
جلسه شانزدهم
خاتمه درمان و تاکید بر لزوم استمرار ارتباط بین درمانجویان و درمانگر پس از جلسات درمانی در داخل یا حتی بیرون از زندان، استفاده از تکنیک‌های تبادل احساسات، آرایه محتوی

بین افراد گروه آزمایش (گروه درمانی یکپارچه‌نگر توحیدی) و گروه کنترل از لحاظ خودآگاهی هیجانی ($F=17/35$; $p=0/001$)، جرات‌ورزی ($F=9/43$; $p=0/005$)، تفاوت معنی‌دار وجود داشت و بین افراد گروه آزمایش و گروه کنترل از لحاظ معنی‌داری زندگی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ($F=2/46$; $p=0/12$)؛ جدول ۲).

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی گروه درمانی یکپارچه‌نگر توحیدی بر خودآگاهی هیجانی، جرات‌ورزی و معنی‌داری زندگی زندانیان بود. براساس یافته‌ها گروه درمانی یکپارچه‌نگر توحیدی توانسته بود میزان خودآگاهی هیجانی و جرات‌ورزی زندانیان را افزایش دهد، اما نتوانسته بود معنی‌داری زندگی زندانیان را افزایش دهد. در باب اثربخشی توحید درمانی بر هیجانات به طور کلی، در پژوهشی که /میدیان و همکاران^[29] با عنوان اثربخشی آموزش گروهی به شیوه یکپارچه توحیدی بر سطح پرخاشگری زندانیان شهرکرد انجام دادند به این نتیجه رسیدند که این درمان بر کاهش سطح پرخاشگری اثر مثبت داشته و یکی از دلایل اثرگذاری درمان توحیدی بر کاهش پرخاشگری را این مساله می‌دانند که درمان توحیدی بخشی از کمبودها و نقصان مهارت‌ها را جبران می‌کند و فرد را به مهارت‌های ویژه تسلط بر هیجانات آگاه می‌کند. در تبیین این مساله می‌توان به این نکته اشاره کرد که در مرحله اول درمان یکپارچه توحیدی، هدف حل مشکل فعلی مراجع است. در این مرحله ضمن افزایش آگاهی مراجع از خود، درمانگر اقدام به پالایش روانی به منظور تسکین عاطفی مراجع می‌نماید. بدین معنا که با تمرکز بر اینجا و اکنون و پرسش در مورد احساسات فعلی درمان‌جو در اتاق درمان، نسبت به خود یا سایر درمان‌جویان و اصرار به ابراز آنها توسط مراجع، باعث می‌شود تا مراجع ارتباط قطع شده با آرگانیسم خود را دوباره بازیابد و به مرور بخش‌هایی از وجود خود را که انکار کرده بود، به درون خویشتن خود وارد سازد و از این طریق هیجانات مرتبط با آن قسمت‌های انکارشده پیشین را به صورت واقعی تجربه کند و از این طریق، خودآگاهی هیجانی در فرد افزایش پیدا می‌کند.

در مورد این مساله که درمان توحیدی توانسته میزان جرات‌ورزی را بین افراد افزایش دهد، برای اشاره به تحقیقات همسو می‌توان به پژوهش هادی و جان‌بزرگی^[30] اشاره کرد که به بررسی اثربخشی درمان یکپارچه‌نگر توحیدی بر مولفه‌های شخصیت و بالینی زندانیان پرداختند که یکی از مولفه‌های شخصیتی که درمان یکپارچه‌نگر توحیدی منجر به افزایش آن شد، جسارت بود که تا حدود زیادی با جرات‌ورزی همسو است. یکی از دلایل افزایش جرات‌ورزی را می‌توان فضای حاکم بر جلسات گروهی درمان یکپارچه‌نگر توحیدی دانست. جرات‌ورزی سازه‌ای است که در برخورد با افراد و در اجتماع شکل می‌گیرد. در گروه درمانی یکپارچه‌نگر توحیدی، افراد آزادند که هر آنچه دوست دارند را بیان کنند. هیچگونه محدودیت یا شرطی برای بیان احساسات و افکارشان وجود ندارد. این نبود محدودیت و پذیرش بالا از طرف دیگران، از سطح اضطراب افراد کاسته و موجب افزایش جرات‌مندی آنها می‌شود. در واقع گروه درمانی تمرینی برای جامعه بزرگتر است با این تفاوت که در گروه درمانی یکپارچه‌نگر توحیدی می‌توانند با خیالی آسوده حرف بزنند و از مشکلات خود بگویند زیرا از حمایت و همراهی درمانگر و هم‌گروهی‌های خود مطمئن هستند. تمرین جرات‌ورزی منجر می‌شود که به تدریج بدون توجه به دیگران هر جا که لازم باشد جرات‌مندانه رفتار کنند.

یکی دیگر از دلایل اثربخشی درمان توحیدی بر جرات‌ورزی این مساله است که با توجه به اینکه بین خودآگاهی هیجانی و جرات‌ورزی رابطه وجود دارد؛ بنابراین با افزایش خودآگاهی هیجانی افراد، جرات‌ورزی نیز بالا می‌رود^[10].

در بررسی ادبیات پژوهش مربوط به تاثیر درمان یکپارچه‌نگر توحیدی بر معنی‌داری زندگی، هیچ پژوهشی وجود ندارد که به طور مستقیم به تاثیر این درمان بر معنی‌داری زندگی پرداخته باشد، اما با توجه به اینکه این درمان نشأت‌گرفته از یک جهان‌بینی مذهبی-معنوی است، می‌توان به اثربخشی مذهب، معنویت و دینداری بر معنی‌داری زندگی اشاره کرد. نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش شجاعی و دیگران^[31]، ونگ^[32] و خاکشور و همکاران^[33] ناهمسو است.

پژوهش‌هایی که در بالا به آنها اشاره شده است اهمیت بالای ارزش‌های دینی در معنی‌دار کردن زندگی فرد را گزارش کرده‌اند. یافتن اهداف و نیازهای واقعی هر فرد نیازمند شناسایی دقیق و کامل فرد از خودش است. پس می‌توان گفت خودشناسی و یافتن معنا در زندگی نیازمند طی کردن زمان است. بنابراین، از دلایل اصلی معنی‌دار نشدن اثربخشی درمان بر معنی‌داری زندگی زمان‌بر بودن کشف معنا در زندگی است. در واقع زندانیان به کمک درمانگر توانستند به شناسایی هیجانات خود بپردازند و سبک ارتباطی خود با دیگران و جهان را به سمت جرات‌مندی سوق دهند اما آنها برای کشف معنایی اصیل در زندگی نیازمند زمانی طولانی‌تر از ۴ ماه هستند؛ به همین دلیل هم تفاوت معنی‌داری بین دو گروه حاصل نشد. در صورتی که این موضوع از مفاهیم اصلی این رویکرد درمانی بود، در واقع هدف و غایت این رویکرد درمانی ایجاد معنایی وحدت بخش در درون فرد است که اگر به این موضوع در برهه زمانی متناسب پرداخته می‌شد، نتایج متفاوتی به دست می‌آمد.

محدودیت‌هایی که در انجام این پژوهش با آن مواجه بودیم، مساله رازداری در محیط زندان و همچنین نگرانی زندانیان از بیان برخی از رفتارهای گذشته خود به خاطر جرم‌بودن این رفتارها، بود. پیشنهاد می‌شود این پژوهش روی زنان زندانی نیز اجرا شود و همچنین در مدتی بیش از ۱۶ جلسه نیز برگزار شود.

نتیجه‌گیری

گروه درمانی یکپارچه‌نگر توحیدی قادر است میزان خودآگاهی هیجانی و جرات‌ورزی زندانیان را افزایش دهد ولی تاثیری بر نگرش آنها به معنی‌داری زندگی ندارد.

تشکر و قدردانی: از آقای دکتر /اصغری /ابراهیم آبادی که با راهنمایی‌های فراوان و فراهم آوردن بستر سازمانی جهت انجام این پژوهش به ما کمک نمودند، کمال تشکر را داریم.

تأییدیه اخلاقی: به کلیه شرکت‌کنندگان قبل از شروع طرح آگاهی کامل در مورد اهداف و روش‌های طرح داده شده بود و رضایت آگاهانه برای مداخله توحید درمانی قبل از شروع جلسات و به صورت کتبی از مراجعین گرفته شد.

تعارض منافع: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

سهم نویسندگان: سیداحمد زرقانی (نویسنده اول)، پژوهشگر اصلی/نگارنده مقدمه (۲۵٪)؛ بهرامعلی قنبری هاشم‌آبادی (نویسنده دوم)، روش‌شناس/نگارنده بحث (۲۵٪)؛ مجید معینی‌زاده (نویسنده سوم)، تحلیل‌گر آماری (۲۵٪)؛ فرشته غلامرضائی‌نژاد (نویسنده چهارم)، جمع‌آوری داده‌ها و انجام ویرایش‌های لازم (۲۵٪)

prison life in Dutch prison regimes. *J Criminol Res Policy Pract.* 2018;4(4):253-68.

17- Vanhooren S, Leijssen M, Dezutter J. Posttraumatic growth in sex offenders: A pilot study with a mixed-method design. *Int J Offender Ther Comp Criminol.* 2017;61(2):171-90.

18- Martos T, Thege BK, Steger MF. It's not only what you hold, it's how you hold it: Dimensions of religiosity and meaning in life. *Person Individ Differ.* 2010;49(8):863-8.

19- Corsini RJ. *Handbook of innovative therapy.* 2nd edition. New Jersey: John Wiley & Sons; 2001.

20- Omidian M, Taherifard A. Effectiveness of integration group therapy on adjustment of male delinquents. *Islam Psychol Stud.* 2015;15:127-44. [Persian]

21- Battista J, Almond R. The development of meaning in life. *Psychiatry.* 1973;36(4):409-27.

22- Debats DL. Measurement of personal meaning: The psychometric properties of the Life Regard Index. In: Wong PT, Fry PS, editors. *The human quest for meaning.* New Jersey: Erlbaum; 1998. pp. 237-60.

23- Hajiabed MR, Bagheri F, Asgharnezhad AA. Comparison of quality of life between PTSD veterans with and without drug abuse in Rajaei shahr hospital of Isfahan. *Veterans Med.* 2013;18:10-7. [Persian]

24- Ghafari F, Fatokian Z. Psychometric study of life reward index-rivised in patients with cancer. *J Sch Nurs Midwifery Shahid Beheshti Uni Med Sci.* 2016;89:41-9. [Persian]

25- Gambrill ED, Richey CA. An assertion inventory for use in assessment and research. *Behav Ther.* 1975;6(4):550-61.

26- Sadeghzade Z, Navabinezhad Sh, Zare M. Effectiveness of psychodrama on increasing welfare and assertiveness in girl students. *J Woman Stud.* 2011;5(2):78-95.

27- Kauer SD, Reid SC, Crooke AH, Khor A, Hearps SJ, Jorm AF, Sancil L, et al. Self-monitoring using mobile phones in the early stages of adolescent depression: Randomized controlled trial. *J Med Internet Res.* 2012;14(3):e67.

28- Mohana S, Talepasand S. Correlation between enviromental support and emotional self awareness with educational engagement: The mediator role of educational well-being. *Iran J Med Edu.* 2016;16:31-42. [Persian]

29- Omidian M, Dehkordi A, Poornik M, Mohtashami T. Effectiveness of integration group therapy on agressiveness. *Relig Psychol.* 2014;25(1):17-29. [Persian]

30- Hadi M, Janbozorgi M. Effectiveness of integration group therapy on clinical and personality factors. *Relig Psychol.* 2010;6:71-104.

31- Shojaee MS, Janbozorgi M, Asgari A, Gharavi Rad SM, Pasandideh A. Meaning of life in Nahjol Balagheh. *Islam Psychol Stud.* 2013;11:37-58. [Persian]

32- Wong P. *The human quest for meaning: Theories, research, and applications.* 2nd edition. New York: Routledge; 2013.

33- Khakshoor F, Ghobari bonab B, Shahabi zade F. Role of god image and religional identity in meaning of life. *Relig Pschol.* 2014;2:43-56. [Persian]

منابع مالی: پژوهش حاضر بدون حمایت مالی نهاد خاصی انجام شده است.

منابع

1- Elison J, Garofalo C, Velotti P. Shame and aggression: Theoretical considerations. *Aggress Violent Behav.* 2014;19(4):447-53.

2- Jenkins AL, McCloskey MS, Kulper D, Berman ME, Coccaro EF. Self-harm behavior among individuals with intermittent explosive disorder and personality disorders. *J Psychiat Res.* 2015;60:125-31.

3- Sharma N, Prakash O, Sengar KS, Chaudhury S, Singh AR. The relation between emotional intelligence and criminal behavior: A study among convicted criminals. *Ind Psychiatry J.* 2015;24(1):54-8.

4- Margaret Hayes J, Reilly GO. Psychiatric disorder, IQ, and emotional intelligence among adolescent detainees: A comparative study. *Leg Criminol Psychol.* 2013;18(1):30-47.

5- García-Sancho E, Salguero JM, Fernández-Berrocal P. Relationship between emotional intelligence and aggression: A systematic review. *Aggress Violent Behav.* 2014;19(5):584-91.

6- Henley M, Long NJ. Teaching emotional intelligence to impulsive-aggressive youth. *J Emot Behav Problem.* 1999;7(4):224-30.

7- Stys Y, Brown SL. A review of the emotional intelligence literature and implications for corrections [Report]. Canada: Correctional Service of Canada; 2004.

8- Pizarro DA, Salovey P. Being and becoming a good person: The role of emotional intelligence in moral development and behavior. Cambridge: Academic Press; 2002. pp. 247-66.

9- Zaer L, Khoshdel MK. Meta-analysis of studies on cause and effects of runaway girls in Iran. *Mediterr J Soc Sci.* 2014;5(23):206-11.

10- Koolaee AK, Yaghobee Z, Falsafinejad MR, Rahmatizadeh M. Effectiveness of emotional intelligence on assertiveness and self-esteem in high school girl students. *Mid East J Psychi Alzhi.* 2016;84(3658):1-5.

11- De Acedo Lizarraga ML, Ugarte MD, Cardelle-Elawar M, Iriarte MD, de Acedo Baquedano MT. Enhancement of self-regulation, assertiveness, and empathy. *Learn Instr.* 2003;13(4):423-39.

12- Lounsbury J, Lovelavd J, Sandstorm E, Gibson L, Drost A, Hamrick F. An investigation of personality traits in relation to career satisfaction. *J Career Assess.* 2003;11(3):287-308.

13- Alberti R, Emmons M. *Your perfect right: Assertiveness and equality in your life and relationships.* 10th edition. London: Impact; 2017.

14- Harner HM, Wyant BR, Da Silva F. "Prison ain't free like everyone thinks": Financial stressors faced by incarcerated women. *Quali Health Res.* 2017;27(5):688-99.

15- Huebner BM, Frost NA. *Handbook on the consequences of sentencing and punishment decisions.* United Kingdom: Routledge; 2018.

16- Van Ginneken EF, Palmen H, Bosma AQ, Nieuwebeerta P, Berghuis ML. *The life in custody study: The quality of*